

מראי מקומות - ראש השנה

מראי מקומות מפעל עמוד וחזרה

ה:

א. כפסח דמו

פירש רש"י וברגל ראשון יעבור עליהן. וביאר הטורי אבן, שלא פירש שסברו שעובר מיד כפסח ממש, משום שמדובר בפסח שנאבד ולא נמצא עד לאחר שנתכפר ע"י השני (דאם לא נתכפר עדיין כשנמצא, כשהקריב השני הרי זה דיחוי בידיים ולא יהיה הראשון ראוי להיות קרבן כלל), וא"כ הזמן הוא כבר ערב פסח לאחר הקרבת תמיד של בין הערבים, שהפסח קרב לאחר התמיד, ושוב אי אפשר להקריב שלמי פסח. אבל עדיין קשה, מהי השייכות של הרגל של חג הפסח, והלא זמן קרבן פסח הוא בערב פסח, וא"כ היו צריכים לומר שיעבור בערב פסח הבא. ובערוך לנר דייק מדברי רש"י אלו שחולק על תוס' בעמוד א' וסובר שגם בקרבן פסח עצמו אינו עובר על כל תאחר עד לאחר כל הרגל של פסח, ושלא כתוס' שעובר מיד לאחר גמר זמן הקרבת ק"פ. ועי' מש"כ בן המחבר שם, שבאמת אין מחלוקת בין רש"י לתוס', וההו"א שחייב ברגל ראשון היא משום שזהו המקום הראשון שאפשר לחייבו להביאו, כיון שלא היה יכול להביאו מאתמול, וכמש"כ הטו"א. ומשמע שהחייב ביום ראשון לבד, ולא לאחר כל הרגל.

ב. כגון שהומם בתוך הרגל

כתבו התוס' ואין כל תאחר אלא בכל הרגל, ואף שזה נאמר בשיטת ר"מ, כתבו התוס' לקמן (f: ד"ה והרי) שמדברי

ר"מ נשמע לרבנן, שאינו עובר עד לאחר כל הרגל. וכן כתב הרשב"א כאן, והוסיף, שזהו בין בתחילת הרגל ובין בסופו, שבחצי רגל אינו עובר בכל תאחר, אלא צריך דוקא כל הרגל. ואם הקדישו באמצע חג המצות, לכשיגיע חציו של חג המצות אחר יעבור עליו, שהחצאין מצטרפין [ויש לדון האם גם לר"מ שעובר ברגל אחר, מצטרפים חצי רגל הבא עם חצי רגל הקודם או לא].

ג. סד"א הואיל ומכח קמא קאתי

כמאן דעבר עליה כוליה רגל

הקשה הערוך לנה, שהרי זה פשוט שאינו עובר בכל תאחר, כיון שלא עבר כל הרגל, שהרי בין הזמן שהומם לזמן שפדאו על אחר לא היה ראוי להקרבה, ושוב אין שייך לעבור, שהרי לא עבר רגל שלם, שהרי חלק מהרגל לא היה ראוי להקרבה. וכתב שמדובר בהומם בלילה, וחסרון לילה לאו חסרון הוא, הואיל ואי אפשר להקריב בלילה.

ד. סד"א הני מילי בכור דלאו בר הרצאה הוא

אבל קדשים דבני הרצאה נינהו אימא לא קמ"ל

הקשה הטורי אבן, שיכתבו רק בקדשים שבני הרצאה נינהו, וכל שכן בכור דלאו בר הרצאה הוא. ותירץ, שהיינו סבורים שקדשים אינם נפסלים, אבל מ"מ אין מרצים, קמ"ל ההיקש שהם גם מרצים (וע"ש עוד מה שהקשה בזה).